

המוכר את הבית פרק רביעי בבא בתרא סה.

עין משפט נר מצוה

א ב ג מיי פכ"ה מהל'
מכירה של ד סמנ עין
פכ עופ"י מ"מ מ"י ר"ד
סמנ ט'
לא ד ה מ"י ט"ה ה'
ופמנ ט"ה ע"ש ט"ה
סמנ ט"ה:

הבי גרים רבינו חננאל ואודו לטעמייהו וצריבא. והואך לפרש
וצריבא ללא מקשי והא אפילונו זה חדא זמנא וכן היא
סוגיית הגמרא בכל מקום:

לא מכר לו את התנור ולא את הכירים ולא את הריחים. להאי
גירסא איירי במלושין דהא קמני מכר
את המכתשת קצועה אס כן כרבי
אליעזר דגמרא אמיה ואי צמנור
וכיריים מחוזבירי הא רבי אליעזר הוא
דאמר כל המחובר לקרקע הרי הוא
קרקע א' אי מי אומר רש"א דאיייר
במחובר דקמטייהו מחוזבירי
דאמרין (כל"ס פ"ה מ"י) וגורר את
הטפילה [עד שיהא] צאריך אכל אין
מחובר משו צמור מדע מדמקבלי
טומאה הלכך לא מכר אפילו לר'
אליעזר תנור וכיריים וריחים אע"ג

הלכה כדברי חכמים. למוכר צעין רעה מוכר: כר' עקיבא. דצעין
יפה מוכר (למקמ ע"ה). והכי הוא מסקנא כר' עקיבא דלמר ליה רב הונא
לרב נחמן הלכתא כוותיבו דמקריבו לצבא דרש גלותא דשכימי
דייני: אמר ליה איפכא. לר' עקיבא צעין רעה ולרצנן צעין
יפה. וגמרא הוא דקמפרש דאיפכא
הוא תני רב ירמיה ומיהו איהו לא
אמר לרב הונא צעין זה איפכא
מנינא שאס היה יודע שאין רב
הונא שונה כמותו לא היה לו
לתמוה דהיינו הך דצין לרב הונא
צין לרב ירמיה הלכתא דצעין רעה
מוכר: משום הכי לא אמר לך ולא
מידי. דהא את נמי הוה פסקת
הלכתא דצעין רעה מוכר: אזדו
לנעמייהו. לרב צעין רעה ולשמאל
צעין יפה: האחין שחלקו. שניהם
מוכרין זה לזה: אין להן דרך זה
על זה. אס חלקו שני שדות אחד
נטל חילון ואחד נטל פנימי ואין
הפנימי יכול ליכנס לשדה אלא
דרך חילון צדק שיהיה אביו נכנס
אין לו לפנימי דרך על חילון משום
דמוכר צעין יפה מוכר ולא שיר
דרך לעצמו וכיון שמכר לו לאחיו
חלקו שחילון צעין יפה מכר לו כל
השדה והדרך ולא שיר לעצמו
צמכירה זו כלום והיינו שמואל
לטעמייה דפסק כר' עקיבא דמוכר
צעין יפה מוכר דלגבי פנימי שייך
למימר עין יפה דלג"פ צאריך לפרוח
צאיר לא שיר לעצמו את הדרך אלא
גבי חילון לא שייך עין רעה צמא
שאינו נותן לו את הדרך שהרי
אינו מוכר צמדה זו החילון אלא
לוקח וצולקח לא שייך עין יפה
אבל צמדה הפנימי הוה הוא מוכר
שמכר לאחיו חלקו וצמדה שמכר לא
שיר לעצמו כלום וליכא עין רעה
גביה כלל: ולא תלוגו כו'. כרבי
מפורשא כפ' פ"ה ט"ו) ולא תלוגו

(א) [למקמ פכ"ה] (ב) [ר"ה סכ"ה].
(ג) ע"ל ז: (ד) [למקמ ק"ה]:
(ה) [למקמ קמ"ה]: (ו) [למקמ
ע"ה]. (ז) [ע"ל ט"ה]. (ח) ז"ל
לרבי עקיבא. ר"ש:
(ט) ונתמיה ג: הוסף רש"י
לפרש אפרכסת טרמוי"א
על הריחים:

תורה אור השלם

1 תחת אבותיו יהיו בניך
חשיבתו לשרים בכל
דאריך: תהלים פ"ה

גליון הש"ס

גמרא כי הכי הדרו בה
אבהתי. ע"י למקמ ע"ה
כרבי"ס ד"ה זכ"ו כולה
ומק"ס ע"ה האחין:

הגרות הב"ח

(א) גמ' וכל קמ חילון וכו'
ופנימי צמנה מאי סביב:
(ב) רש"ב"ס ד"ה ולא וכו'
כפי רמ"ש. ר"ב ד"ב ז' ע"ב:
(ג) ד"ה שניהם ממכר וכו' וכו'
ממנינן ר"ב מ"י כגון מכר לו
את הבור ואת הדות כו':

מוסף רש"י

האחין שחלקו. ונטל זה
שדה לנפון וזה לנפון והוה
אביו רגיל להיות לו לנפון
דרך זו למון זו. אין יכול
לומר לך על עין רעה זו.
ולא סולמות. אס ע"ה
בית וזכר זה נטל עליה.
אין לו לקצוע סולם מחילון
על זה לעלות לעליו (ע"ה).
ולא חלונות. לערער ע"ה.
ממית אורו (ע"ה). ולא
אמת המים. להיכיל מן
הסך דרך שדה על זה למון
על ע"ה.

מוסף תוספות

א. [יש להקשות] ומאי
שנא מבור דרות דאע"ג
דמגו קרקייתא דביהא
נינהו לא מיידיב בהדיה,
אי משום חדשיבי ופלגי
רשותא לפנשייהו, אי הכי
אנב חצר נמי לא לירבון,
ואי משום דלא אורחיהו
למהוי ברוב בתים ה"ל לרוב
אורחיהו למהוי ברוב
בתים, אלא שאני בור דרות
דלאו מתמישי דבתים
נינהו דלא משתישי
החצר נינהו וכו' ואילו
במכתשת וריחים ונתנו
וכירים כולהו מתמישי
דבתים נינהו. ד' קמ.

לעין רש"י

צריקיי"א [צריי"א].
מסגרת עין המקנה
אבן הריחים.
טרמוי"א [טרמוי"א].
אפרכסת (משפך שורכ)
מכניסין חומר לריחים
(וכדומה).

רבינו גרשום

רב הונא אמר הלכה כדברי
חכמים. דאמר מוכר בעין
רעה מוכר: ושמואל אמר
הלכה כרבי. דאמר בעין
יפה מוכר: אנא איפכא
ננינא. דרב הונא דאמר
הלכה כחכמים ט"ל בעין
יפה מוכר ושמואל אמר
הלכה כרבי. דאמר מוכר
בעין רעה מוכר: לא אמר
לך מידי. דהיינו ברב סבירא
ליה: האחין שחלקו. בנכסי
אביהן: אין להן דרך זה
על זה וכו'. דהואיל דחלקו
בעין יפה חלקו וצריכין
ליקח זה מה דרך וגם
לא חזקת חלונות וגם לא
חזקת סולמות להניח זה
בחוצר זה להעלותו לגגו ולא
אמת המים של זה לעבור
בחלקו של זה: ורב אמר
יש להן. ד"ה כלישנא קמא
חכמים דאמר מוכר בעין
רעה מוכר: יאי אשמעינן
בזא. באחין שחלקו דביהא
אמר רב דבעין רעה חלקו
ירשו ליהן. משום דמתיב
תחת אבותיו יהיו בניך:
רעה מוכר: בני מוכר: קאמר
שמואל. דהמוכר בעין יפה
מוכר אבל בהך דאחין אימא
מודי ליה לרב קמ"ל דאפי'
הכי פליגי: רב נחמן הוה
תלמיד דשמואל כדאמרין
לעיל אמר רב נחמן אמר
שמואל האחין שחלקו ורב
הונא הוה תלמיד דרב:
הלכתא כותינן. דאמרין
מוכר בעין רעה מוכר: או
הלכתא כותיבי. דאמריתו
מוכר בעין רעה מוכר:
שישום מכרו במכר או
שניהם נותנו במתנה לשניהם
אין להם ללקוחין או
למקבלין דרך זה על זה.
משום דהמוכר או הנותן
בעין יפה מוכר נותן: מכל
שכן דאין להן. היכא דחיצון
נותן במתנה דיפה כח מתנה
מכח מכירה כדאמרין בגמ'
כפיא דפרקין ובעין יפה
נותן חיצון ופנימי מוכר
אין לפנימי דרך על החיצון
כלום אע"ג דמשעבר דחיצון
לפנימי: חיצון מכר ופנימי
נתן מהו. מי אמר' דיפה
כח מתנה מכח מכירה ובעין
יפה נתן של דרך או
לא נתן של דרך או
לא לעצמה דר' עקיבא:
מי לא נתן כר"א. דאין
צריך ליקח להן דרך לדברי
חכמים: במוכר. דבעין רעה
מוכר: אבל בנותן מתנה
נתן את כולה. דבעין יפה
נתן הכי נמי להווא דיהויב
מתנה בעין יפה נתן לו ויש
לפנימי דרך על החיצון:
פיסקא המוכר את הבית

דלדידיה מכר את המכתשת ולספרים
דגרסי מכר את התנור וכירים אכל
לא את הריחים דרין לומר דחשיב
חיצוכן חיצור ולא דמו לקבלת טומאה
ומיצור הריחים לא חשיב כולי האי
כמו של תנור וכירים ואין להקשות
אמאי נקט צמנור ולא את הריחים
כיון דלפילו ר' אליעזר מודה
ללא מכר את הריחים ואומר רש"א
דנקט להו משום דבעי למימני
צמנור כולן מכוריס ואפילו ריחים
נימא

מזה שניהם במכר שניהם במתנה אין להן דרך זה על זה (א) כל שכן חיצון
במתנה ופנימי במכר חיצון במכר ופנימי במתנה סבור מינה אין
להן דרך זה על זה יולא היא מי לא תנן (ב) במה דברים אמורים במוכר
אבל בנותן מתנה נותן את כולו אלמא (ג) מאן דיהיב מתנה בעין יפה יהיב
יכא נמי מאן דיהיב מתנה בעין יפה יהיב: מתני' המוכר את הבית
מכר את הדלת אבל לא את המפתח מכר את המכתשת קצועה אבל
לא את המיטלטלת מכר את האיציטרוביל אבל לא את הקלת ולא
את התנור ולא את הכירים (ד) בזמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו
הרי

הוא המוכר וכל מחובר לקרקע הרי הוא קרקע: אבל לא את המפתח. דלא הוה כלל מחובר דאי בעי מצי לנוטלה וירצאת ונכנסת היא. המכתשת הקצועה.
בקרקע: איציטרוביל. היינו מקום שכיבת הריחים הסדינן שקבוע בקרקע: אבל לא את הקלת. היינו רחיים העליניה שחזרות דלא הוי מחובר: מכר את התנור ואת הכירים. אם בקרעין בקרקע: בזמן שאמר לו הוא

הלכה כדברי חכמים ורב ירמיה בר אבא
אמר שמואל (ה) הלכה כרבי עקיבא אמר ליה
רב ירמיה בר אבא לרב הונא (ו) והא זמנין
סגי'אן אמריתא קמיה דרב הלכתא כרבי
עקיבא ולא אמר לי ולא מידי א"ל היכי
תניתה א"ל איפכא תנינא משום הכי לא
אמר לך ולא מידי א"ל רבינא לרב אשי
לימא אודו לטעמייהו (ז) דאמר רב נחמן אמר
שמואל האחין שחלקו אין להן לא דרך זה
על זה ולא סולמות זה על זה ולא חלונות זה
על זה ולא אמת המים זה על זה (ח) והוזהרו
בהן שהלכות קבועות הן ורב אמר יש להן
צריבא דאי אשמעינן בהדיא בהדיא קאמר
רב משום דא"ל בעינא למיידר ביה (ט) כי היכי
דרדור ביה אבהתי תדע דכתיב יתחת
אבותיך יהיו בניך אבל בהא אימא מודי ליה
לשמואל ואי איתמר בהא בהך קאמר
שמואל אבל בהא אימא מודי ליה לרב
צריבא אמר ליה רב נחמן לרב הונא (י) הלכתא
כוותין או הלכתא כוותיבו אמר ליה הלכתא
כוותיבו דמקריביתו לבבא דריש גלותא
דשכיחי דייני: איתמר (יא) שני בתים זה לפנים
מזה שניהם במכר שניהם במתנה אין להן דרך זה על זה (א) כל שכן חיצון
במתנה ופנימי במכר חיצון במכר ופנימי במתנה סבור מינה אין
להן דרך זה על זה יולא היא מי לא תנן (ב) במה דברים אמורים במוכר
אבל בנותן מתנה נותן את כולו אלמא (ג) מאן דיהיב מתנה בעין יפה יהיב
יכא נמי מאן דיהיב מתנה בעין יפה יהיב: מתני' המוכר את הבית
מכר את הדלת אבל לא את המפתח מכר את המכתשת קצועה אבל
לא את המיטלטלת מכר את האיציטרוביל אבל לא את הקלת ולא
את התנור ולא את הכירים (ד) בזמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו
הרי

הוא המוכר וכל מחובר לקרקע הרי הוא קרקע: אבל לא את המפתח. דלא הוה כלל מחובר דאי בעי מצי לנוטלה וירצאת ונכנסת היא. המכתשת הקצועה.
בקרקע: איציטרוביל. היינו מקום שכיבת הריחים הסדינן שקבוע בקרקע: אבל לא את הקלת. היינו רחיים העליניה שחזרות דלא הוי מחובר: מכר את התנור ואת הכירים. אם בקרעין בקרקע: בזמן שאמר לו הוא